

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Nieuwegein, 18 mei 2018

Betreft: reactie op voornemen tot wijziging Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.15

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageert Koninklijke Metaalunie¹ in het kader van de daarvoor openstaande internetconsultatie namens haar achterban op het voornemen tot wijziging van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm).

Voornemen m.b.t. art. 2.15 Abm

Volgens het vigerende artikel 2.15 Abm moeten ondernemers die jaarlijks 50.000 kilowattuur of meer aan elektriciteit en/of 25.000 kubieke meter aardgasequivalenten aan brandstoffen gebruiken alle energiebesparende maatregelen treffen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Bij ministeriele regeling zijn zogenaamde “erkende maatregelen” geformuleerd waarmee in ieder geval voldaan wordt aan genoemde verplichting.

Het voornemen bestaat om artikel 2.15 Abm in die zin te wijzigen dat genoemde ondernemers uiterlijk op 1 juli 2019 en daarna eenmaal per vier jaar via een “digitaal systeem” aan het bevoegd gezag moeten melden welke erkende maatregelen zijn getroffen en -indien die niet alle zijn getroffen- gemotiveerd aan moeten geven of er alternatieve maatregelen zijn getroffen die een gelijkwaardig of beter energiebesparend effect hebben.

Inleidende reactie

Het is belangrijk dat energiebesparing aandacht blijft krijgen en -indien technisch mogelijk en rendabel- wordt doorgevoerd. Dat geldt óók voor de ca. 100.000 ondernemers die te maken kunnen krijgen met een nieuwe formulering van artikel 2.15 Abm, waaronder een belangrijk deel van de ruim 14.000 leden van Koninklijke Metaalunie (ondernemers in het mkb-metaal). Energiebesparing kan, mits goed doordacht en slim uitgevoerd, naast positieve duurzaamheidseffecten tot kostenbesparingen en andere voordelen voor de bedrijfsvoering leiden.

¹ Koninklijke Metaalunie is met ruim **14.000 leden** de grootste ondernemersorganisatie voor het mkb-metaal. Zij behartigt zowel de belangen van de bedrijfstak als de zakelijke belangen van haar individuele leden. De leden hebben samen een omzet van ca. **30 miljard euro** en bieden werkgelegenheid aan ruim **170.000 mensen**.

Belangrijk om daarbij op te merken dat met energiebesparing in de praktijk energie-efficiency wordt bedoeld en dat er een groeiende tendens is om de (resterende) energiebehoefte, al dan niet door eigen opwekking, geheel of gedeeltelijk te verduurzamen.

Vanwege de potentiële voordelen van energie-efficiënte bedrijfsvoering:

- organiseert Metaalunie sinds eind vorige eeuw regelmatig projecten op het gebied van energiebesparing/-efficiency/verduurzaming van de opwekking
- was Metaalunie begin deze eeuw mede oprichter van het succesvolle Energiecentrum mkb (in 2011 afgeschaft tijdens het eerste kabinet Rutte door toenmalig minister Verhagen van Economische Zaken)
- was en is Metaalunie actief betrokken bij het Energie- en Klimaatakkoord
- vertegenwoordigde Metaalunie in dat kader de eerste sector met de (eerder genoemde) erkende (energiebesparende) maatregelen (EML)
- en nam Metaalunie als eerste deel aan de succesvolle pilot met een EPK-systeem, leidend tot een erkende, op de EML gebaseerde, digitale epk-tool (de voorgenomen invoering van het EPK-systeem is in 2017 niet doorgezet door de miniseries van IenM/IenW en EZ/EZK)
- en heeft Metaalunie meegewerkt aan de oprichting van het expertisecentrum en het schrijven van de handreiking (zoals bedoeld in het Energieakkoord)

Samen met andere partijen, waaronder ook enkele bevoegde overheden, is er de afgelopen jaren in weerwil van wisselend kabinetsbeleid en verre van optimale controles en handhaving toch het nodige bereikt. Ondernemers in het mkb-metaal hebben in het algemeen oog voor renderende investeringen in energiemaatregelen en zijn ook bereid om deze te treffen, ondanks het feit dat hun energiekosten een bescheiden deel uitmaakt van de totale bedrijfskosten (en hun gezamenlijke energieverbruik slechts enkele procenten beslaat van de totale Nederlandse energiebehoefte).

“Showmakers” voor energiebesparend gedrag: het zien van een wenkend handelingsperspectief, ondersteunende arrangementen, deskundige gesprekspartners en afwezigheid van overbodige administratieve lasten (“gedoe”).

Voorkeur voor doorzetten oorspronkelijke EPK-afspraken

Metaalunie betreurt het dat de oorspronkelijke EPK-afspraken zoals die voort leken te komen uit het Energieakkoord door het huidige kabinet niet zijn doorgezet. Daardoor is het EPK-systeem, als beoogde sluitsteen van de gezamenlijke afspraken in het kader van de Wet milieubeheer, niet tot wasdom kunnen komen. Een vooralsnog gemiste kans.

Het door Metaalunie voorgestane en ontwikkelde vrijwillig toe te passen EPK-systeem beoogt, met een hoog draagvlak bij uitvoerende partijen, de verantwoordelijkheden te leggen bij de partijen waar ze horen en deze partijen te laten samenwerken, synergetisch aan te sluiten bij aanpalende doelstellingen en initiatieven van partijen, het toepassen van bovenwettelijke doorbraak technologieën te stimuleren, aan te sluiten op de bestaande verplichtende regelgeving en deze te ondersteunen en daarmee extra regelgeving overbodig te maken. Bij het doorvoeren van de voorgenomen wijzigingen in artikel 2.15 Abm is van deze voordelen meestal geen sprake.

Voornemen onvoldoende doordacht / MKB-toets noodzakelijk

Indien het voornemen tot wijziging van artikel 2.15 Abm wordt doorgezet, worden in te korte tijd effecten afgedwongen zonder dat eerst de onderliggende instrumenten daarvoor en vereiste randvoorwaarden daarbij goed doordacht en gereed gemaakt resp. geborgd zijn. Hier zou eerst aan gewerkt moeten worden, in goed overleg met de relevante branche- en -ondernemersorganisaties alsmede bevoegde overheden. Dat zou het voornemen in ieder geval uitvoerbaar(der) kunnen maken en zorgt voor meer kans op draagvlak.

Het is praktisch gezien ondoenlijk en juridisch “eigenaardig” bovendien dat uiterlijk over ruim een jaar 100.000 ondernemers een melding de deur uit moeten hebben gedaan op basis van een regeling die pas in werking treedt op de laatst mogelijke dag waarop gemeld moet zijn (1 juli 2019). Dit, terwijl het doen van de melding behoorlijke voorbereidingstijd vergt en verricht moet worden op basis van instrumenten en randvoorwaarden die nog niet bestaan en waar een langere ontwikkeltijd mee is gemoeid.

Komt bij dat een ondernemer pas kan melden nadat er tijd genomen is om hierover te communiceren en de ondernemer in redelijkheid kennis heeft kunnen nemen van de nieuwe, aanvullende verplichting en zich op het uitvoeren daarvan heeft kunnen voorbereiden.

Met dit voornemen wordt misschien wel politiek lef getoond maar krijgt de dwang van de klimaatagenda voorrang op een weldoordacht plan met dito instrumentaria. Daardoor dreigt het gevaar dat in de praktijk straks vooral eindeloze discussies ontstaan, boetes worden uitgedeeld, bezwaren en beroep wordt aangetekend, kortom: administratieve lasten worden toegevoegd en oplopende frustraties bij ondernemers en bevoegde overheden. Dat dient het klimaatdossier niet, leidt tot verhoging van de bestuurlijke lasten en is in strijd met recente regeringsdoelstellingen ter zake van het verminderen van administratieve lasten bij ondernemers.

Onder verwijzing naar het regeerakkoord is het daarom gewenst om het voornemen aan een MKB-toets te onderwerpen alvorens het om te zetten in regelgeving.

Samenvattend

Indien de oorspronkelijke EPK-afspraken uit het Energieakkoord niet opgepakt worden komt Metaalunie, op basis van het vorenstaande, tot de volgende aanbevelingen die ter harte genomen moeten worden vooraleer tot een wettelijk verplicht meldingssysteem kan worden omgeschakeld:

- bereid de periodieke meldingsplicht in al haar facetten zorgvuldiger voor dan op basis van het op dit moment voorgenomen tijdpad mogelijk is
- voer tijdens die voorbereidingen gestructureerd overleg met relevante partijen (branches, ondernemers, bevoegde overheden)
- zorg ervoor dat ondersteunende instrumenten ruim voor inwerkingtreding van het nieuwe artikel 2.15 volledig gereed, getest en solide bevonden zijn en een breed draagvlak hebben
- dat geldt met name voor het “digitaal systeem”, dat wat Metaalunie betreft niet meer dan een eenvoudig aanvinklijstje mag zijn en aan moet sluiten op bestaande private

instrumentaria (waaronder digitale EPK-tool: <http://epk.energiecentrum.nl/> en digitale MVO-monitor: <http://mvo-monitor.metaalunie.nl/>) zodat meldingen die in dat kader of ingevolge publiekrechtelijke verplichtingen worden gedaan (bijv. EED) kunnen gelden als legitieme artikel 2.15 Abm – meldingen

- bedenk in goed overleg een slimme, uniforme en goed werkende procedure waarlangs de ca. 100.000 meldingen geleid worden en waarin iedere partij (verzendend, ontvangen, bufferend, beoordelend) zijn rol kent en eenduidig uitvoert
- zorg tijdig voor een goed doordachte en voldoende geteste systematiek op basis waarvan alternatieve maatregelen relatief eenvoudig doorgerekend kunnen worden op hun terug verdien tijd, rekening houdend met de weerbarstige werkelijkheid dienaangaande en gebruik makend van eerder opgedane kennis en ontwikkelde systematiek
- formuleer voorafgaand aan de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 2.15 Abm de “nadere eisen aan de melding” die ingevolge 2.15, lid 3 bij ministeriele regeling gesteld kunnen worden, bespreek deze met genoemde relevante partijen en zoek daarvoor breed draagvlak
- zorg er daarbij onder meer voor dat geactualiseerde maatregellijsten niet leiden tot een situatie waarin ondernemers gedwongen worden om eerder getroffen maatregelen vroeger af te schrijven dan bedrijfseconomisch verantwoord
- verzeker je van het feit dat uitvoering van het voornemen m.b.t. artikel 2.15 Abm niet tot omkering van de bewijslast leidt noch tot die (onterechte) gedachte zou kunnen leiden; een ondernemer heeft een plicht en het bevoegd gezag moet zo nodig bewijzen dat daar niet aan is voldaan. Beter bij voorbaat gedoe voorkomen dan achteraf in rechte je gelijk krijgen.
- zorg voor een ruime voorlichtingsperiode waardoor ondernemers kennis kunnen nemen van de nieuwe, aanvullende verplichting en zich daarop kunnen voorbereiden
- verplaats dientengevolge het moment waarop artikel 2.15 nieuw in werking treedt voldoende naar achteren
- voer een uiterste datum voor de eerste melding in die op voldoende afstand ligt van de datum van inwerkingtreding
- zorg in de tussenliggende (extra daarvoor gewonnen) tijd voor relevante kennisoverdracht aan controleurs en handhavers
- onderwerp het voornemen m.b.t het nieuwe artikel 2.15 Abm en de gevolgen daarvan aan de met het nieuwe regeerakkoord ingevoerde MKB-toets alvorens e.e.a. in werking te laten treden
- en neem je voor om het nieuwe beleid langjarig bestendig te houden en dus niet te wijzigen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet (die feitelijk niet meer zou moeten zijn dan een beleidsneutrale bundelingsoperatie)

Zoals bekend is Koninklijke Metaalunie bereid om verder mee te denken, ondersteuning te leveren en haar netwerk in te zetten. Contactpersoon: Gerard Wyfker: wyfker@metaalunie.nl / 06-51803918

Met vriendelijke groet,

Koninklijke Metaalunie